

Имомлари иттифок қилган ҳадислар / Олти саҳиҳ имомлари иттифок қилган ҳадислар / 237-ҳадис

237 - عَنْ أَنَسٍ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَمَ عَرَّا حَبِيرَ، قَالَ: فَصَلَّيْنَا عِنْدَهَا صَلَاةَ الْغَدَاءِ بِعَلَسٍ، هَكَبَ نَبِيُّ اللَّهِ صَلَى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَمَ، وَكَبَ أَبُو طَلْحَةَ، وَأَنَا رَدِيفُ أَبِي طَلْحَةَ، فَأَجْرَى نَبِيُّ اللَّهِ صَلَى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَمَ فِي رُقَاقِ حَبِيرَ، وَإِنَّ نُبْكِيَ لَتَمَسْ فَخِذَ نَبِيُّ اللَّهِ، وَأَنْحَسَرَ الْإِرَاءُ عَنْ فَخِذِ نَبِيِّ اللَّهِ، فَإِنِّي لَأَرِي بِيَاضِ فَخِذِ نَبِيِّ اللَّهِ صَلَى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَمَ، فَلَمَّا دَخَلَ الْقُرْبَىَةَ، قَالَ: «اللَّهُ أَكْبَرُ، خَرَبَتْ حَبِيرُ، إِنَّ إِذَا تَرَلْنَا بِسَاحَةِ قَوْمٍ فَسَاءَ صَبَاحُ الْمُنْدَرِينَ»، قَالَهَا ثَلَاثَ مَرَاتٍ، قَالَ: وَقَدْ خَرَجَ الْقَوْمُ إِلَى أَعْمَالِهِمْ، فَقَالُوا: مُحَمَّدُ، وَاللَّهُ - قَالَ عَبْدُ الْعَزِيزِ: وَقَالَ بَعْضُ أَصْحَابِنَا: مُحَمَّدُ، وَالْحَمِيسُ - قَالَ: وَأَصْبَنَاهَا عَنْوَةً، وَجُمَعَ السَّبَبِيُّ، فَجَاءَهُ دِحْيَةُ، فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَعْطِنِي جَارِيَةً مِنَ السَّبَبِيِّ، فَقَالَ: «ادْهَبْ، فَخُذْ جَارِيَةً»، فَأَخْدَدَ صَفِيَّةَ بِنْتَ حُبَيْيِّ، فَجَاءَ رَجُلٌ إِلَى نَبِيِّ اللَّهِ صَلَى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَمَ، فَقَالَ: يَا نَبِيِّ اللَّهِ، أَعْطِيَتِ دِحْيَةَ صَفِيَّةَ بِنْتَ حُبَيْيِّ سَيِّدِ فَرِيظَةَ وَالنَّضِيرِ؟ مَا تَصْلُحُ إِلَّا لَكَ، قَالَ: «ادْعُوهُ إِلَيَّا»، قَالَ: فَجَاءَهُ، فَلَمَّا نَظَرَ إِلَيْهَا النَّبِيُّ صَلَى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَمَ، قَالَ: «خُذْ جَارِيَةً مِنَ السَّبَبِيِّ غَيْرَهَا»، قَالَ: وَأَعْتَقَهَا وَتَرَوَّجَهَا، فَقَالَ لَهُ ثَابِتُ: يَا أَبَا حَمْرَةَ، مَا أَصْدَقَهَا؟ قَالَ: تَفْسِهَا أَعْتَقَهَا، وَتَرَوَّجَهَا، حَتَّى إِذَا كَانَ بِالطَّرِيقِ، جَهَّزَهَا لَهُ أُمُّ سُلَيْمٍ، فَأَهْدَتَهَا لَهُ مِنَ اللَّيْلِ، فَأَصْبَحَ النَّبِيُّ صَلَى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَمَ عَرُوسًا، فَقَالَ: «مَنْ كَانَ عِنْدَهُ شَيْءٌ، فَلْيَجِئْ بِهِ»، قَالَ: وَبَسَطَ نِطَعًا، قَالَ: فَجَعَلَ الرَّجُلُ يَجِيءُ بِالْأَقْطِ، وَجَعَلَ الرَّجُلُ يَجِيءُ بِالْتَّمَرِ، وَجَعَلَ الرَّجُلُ يَجِيءُ بِالسَّمْنِ، فَحَاسُوا حَيْسًا، فَكَانَتْ وَلِيمَةُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَمَ.

Абдулазиз ибн Сұхайб Анас розияллоҳу анҳудан ривоят қиласы:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам Хайбарга ғазот қилдилар. Фираширада унинг яқинида бомдод намозини ўқидик. Кейин Аллоҳнинг Набийси соллаллоҳу алайҳи васаллам уловга миндилар. Абу Талҳа ҳам уловга минди, мен эса Абу Талҳага мингашиб олдим. Аллоҳнинг Набийси соллаллоҳу алайҳи васаллам (оловни) Хайбарнинг тор кўчасига ҳайдадилар. Тиззам Аллоҳнинг Набийси соллаллоҳу алайҳи васалламнинг сонларига тегиб турар эди. Бир пайт изор кўтарилиб, Аллоҳнинг Набийси соллаллоҳу алайҳи васалламнинг сонлари очилиб қолди, мен Аллоҳнинг Набийси соллаллоҳу алайҳи васалламнинг сонлари оқлигини кўриб турардим. Қишлоққа кирганларида: **«Аллоҳу акбар! Хароб бўлсин Хайбар! Биз бирор қавмнинг ерига тушсак, огоҳлантирилганларнинг тонги нақадар ёмон бўлур!»** деб уч марта айтдилар. Қавм ўз ишларига чиқиб бўлган экан, (бизни кўриб) «Аллоҳга қасам, Мұхаммад (келиби)!» дейишиди. - (Ровий) Абдулазиз айтади: «Баъзи шерикларимизнинг айтишича, «Мұхаммад ва бешлик!»* дейишган. - Биз у ерни куч билан қўлга киритдик. Кейин асирлар жамланди. Диҳя келиб, «Эй Аллоҳнинг Расули, асирлардан менга бир чўри беринг», деди. У зот: **«Бориб, бир чўрини олавер»**, дедилар. У Сафийя бинт Ҳуяйни олди.

Шунда бир киши Аллоҳнинг Набийси соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳузурларига келиб, «Эй Аллоҳнинг Набийси, Диҳяга Қурайза ва Назир қабиласининг саййиди Ҳуяйнинг қизи Сафийяни берибсиз. Аммо у фақат сизга муносиб», деди. **«Чақиринглар, уни олиб келсин!»**, дедилар. У (Сафийяни) олиб келди. Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам унга назар солиб, (Диҳяга) **«Асирлардан бошқа чўри олақол!»**, дедилар. Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам уни озод қилдилар ва унга уйландилар».

Шунда Собит унга: «Эй Абу Ҳамза*, у зот унга нимани маҳр қилиб бердилар?» деди. У шундай деди: «Унинг ўзини. Уни озод қилдилар ва унга уйландилар. У зот йўлдаликларида Умму Сулайм унинг сеп-сиидирғаларини тайёрлаб, кечки пайт у зотнинг ҳузурларига кузатди. Шундай қилиб, Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам куёв бўлиб тонг оттирдилар.

Кейин у зот: **«Кимда бирон (егулик) нарса бўлса, олиб келсин!»** дедилар ва тери дастурхон тўшадилар. Кимdir ақит, кимdir хурмо, яна кимdir сариёф олиб кела бошлади. Кейин уларни аралаштириб, ҳайс* тайёрлашди. Мана шу Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг валиймалари* бўлди».

Ином Бухорий, Муслим, Термизий, Насаий, Абу Довуд ва Ибн Можса ривоят қилишган.

Изоҳ: Хайбар воқеаси милодий 629 йилга тўғри келади. Хайбар аҳли Мұхаммад соллаллоҳу алайҳи васаллам ва мусулмонларга қарши катта

күшин тўпланиб, уларга қарши уруш очишга тайёргарлик кўрила бошланган эди. Улар орасида Мадинадан хиёнаткорлиги сабабли қувғин қилинган Бану Назир каби қабилалар ҳам бор эди. Пайғамбар алайҳиссалом бу ҳақда хабар топиб, бу фитнанинг олдини олишга қарор қилдилар ва қўшин билан улар устига юриш қилдилар. Ҳадисда таъкидланишича, улар аввалда ҳам бундай хиёнат ва босқинчилик қилмасликлари ҳақида огоҳлантирилган эдилар.

Сафийя розияллоҳу анҳо Хайбар бошлиқларидан бири Ҳуяйнинг қизи бўлиб, Хайбар урушида тушган асиralар ичида эди. У Диҳя Калбийга ўлжа сифатида берилди. Шунда айрим кишиларда Сафийянинг аслзодалиги ва бошқа жиҳатларини эътиборга олиб, унинг Диҳя Калбийга берилишига эътиroz пайдо бўлди. Чунки аскарлар ичида бундай мартабали аёлга эга бўлишга Диҳя Калбийдан кўра ҳақли кишилар бор эди. Шунда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам Сафийянинг мавқенини, шаънини сақлаш ва фитнанинг олдини олиш мақсадида уни ўзларига олиб, озод қилдилар, сўнг унга уйландилар ва шарафига тўй ҳам қилиб бердилар. Ибн Саъд ривоят қилишича, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам Сафийя розияллоҳу анҳони озод қилиб, ҳузурига кирганларида унга қавмига қайтиш ёки Исломга кирса, никоҳларига олишлари хусусида ихтиёр берганлар. Шунда унинг ўзи Набий соллаллоҳу алайҳи васалламга турмушга чиқиши танлаган.

* Ўша даврда қўшин беш қисмдан таркиб топган: олд қисм, орқа қисм, ўрта қисм, ўнг ва чап қанотлар. Шунинг учун араблар қўшинни «бешлик» деб аташган.

* Абу Ҳамза – Анас розияллоҳу анхунинг куняси.

* Хайс – қуриган хурмо, ёғ ва толқон аралашмасидан тайёrlанадиган таом.

* Валийма – никоҳ муносабати билан уюштирилган зиёфат, тўй.

Манба: hadis.islom.uz

